

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

ШЭПХҮЭШЛҮХЭМ АДИШТЭРЭ ПСЫР ЦЫФХЭМ АЛЭКЛАГЬЭХҮЭГҮҮНҮР ПШҮЭРҮЛЬ ШХҮАЛЭХЭМ АЩЫЩ

Республикэм икъэлэ шъхьаэ псыр ІэкІэгъэхъэгъэнымкэ щыкIагъэхэу щыIэхэр дэгъэзыжыгъэнхэр предприятиеу «Майкопводоканал» зыфиорэм специалистхэм зэрагъэцакIэрэм АР-м иЛышхъэ ынааэ тет.

шыләү АР-м щыләм ипащәү
Сергей Завгороднен, МУП-у
«Майкопводоканал» зыфирәм
ипащәү Апәжыхъя Султлан

ишацэу Алжыхыкъе Султан.
Адыгейим ишацэ кызыэрхихъыцыгъеу, республикам щып-
сэухэрэм шэпхъэшүхям адиш-
тэрэ лсыр алэкігъехъэгъенир
республикам ишацхэм пшъе-
рьль шъхъаїу зыфагъеуцужы.

— Федеральнэ инвестици-

оннэ программэм тызэрхэхьа-
гъэм ишүагъякіэ, Миекъопе
районым ипсөүплихэмрэ тикъэлэ
шъхьа/эрэ яктолцщт псыры-
клиаплэм ишын фытегъэпсихъэ-
гъэ проектыр дгъэцэктэн амал
ти/э хъугъэ. Миш ишүагъякіэ
зэпүү имылэу цыфхэм псыр
къа/лекхъяшт. Проектыр иль-
сищым тельтиать. Мы иль-
сым аш сомэ миллиардым ехүү

— пэлдгъэхъащ, Йовшэнхэр гъат-
хэм едгъэжжэнхэу ары. Ащ-
даклоу шапхъэхэм адиштэрэ
псыр цыфхэм непи алтын-
сыним тынаэ тедгъэтын фае,
— кыныагъ Къумпыл Мурат.
Алэжыхъ Сүлтлан кызыэри-
лыагъэмкэ, артизанска скважи-
нэр зэрэпагъэнагъэм кыихэкүй-
псым гъожьышэ кытихъаагъ.
Ар ильэсым иохьтэ гъэнэфагъэ

хэй Күмпіл Мурат зэхэсгэх гом хэлэжьагаа хэхээм къафи-гээлтэйгээ. Псым идэгүүгээ пхяашэу лыгылтэнхэй, закынфэзыгээхэрээ цынфхэм ягумэктыгээ охьтэ къекъым къыкъоцл зэхажынэу пшъэрэль афишыгы. Мыш фэдэ гумэктыгъохэр та-пэкъе къэмыхъунхэм пае тофшлэнэр зэрифэшьуашэу зэхэ-щэгъян зэрэфаем республикэм ишаа ынаа тыйрилзаг.

**Адыгэ Республикаэм
и Лышъхээ
Ипресс-Къулыкъу.**

ІофшІэныр агъэлъэшынэу къяджагъ

ОшІэ-дэмышІагъэ зыхэль Іофыгъохэр къэмыгъэхъугъэнхэмкІэ, ахэм кызыдахыгъэ тхъамыкІагъохэр дэгъэзыжыгъэнхэмкІэ ыкІи машом зыкъемыгъэштэгъэнымкІэ Адыгэ Республикаэм и Комиссие мы мафэхэм зэхэсигъоу илагъэм пэщэныгъэр щызэрихъагъ Адыгеим и Лышъхъэу КъумпЫл Мурат. Аш хэлэжъагъ УФ-м ошІэ-дэмышІэ ІофхэмкІэ иминистрэ игуадзэу Сергей Кададовыр.

Республикам, чыпшэ зыгъэолорышлэжкыпшэхэм япащхэм ыкли ошшэдэмышлэ юфхэмкэ кулыкъухэм Адыгеир ошшэдэмышшагъэхэм ашыухъумэгъэнэр япшшэрыль шъхъаэхэм зэрашыщыр Къумпыл Мурат игущылэ къышхигъэшыгъ. Яюфшэн зэрифешшушаашэу зэрагъэцаклэрэм ишыхъатыр республикам щыпсэухэрэм ящынэгъончыагъ ары.

— Шыолтырыр зыдэштыс чыплем ыккى ичкыопс зыфэдэм къаҳэккүлә дэигэе горэм теоленным ишынағо ренәу къытшхьва-

щыт. Тиуахътэ мы лъэныкъом-
кіэ Адыгейм ІошшІэныр щыд-
гъэльешыгъ. ОшІэ-дэмьыша-
гъэхэр къэмыхъунхэм фэш
гъэорышІенным икъуплыкъухэм,
республикем ичыпіэ подис-
темэ ыкъуачІэхэр ыкЫ пкъыгъоу
ІекІэльхэр игъом гъэхъазыры-
гъэнхэм Іофтхъабзэхэу фыте-
гъэпсыхъагъэхэр зэхэцгъэн-
хэм тыналэ тет, — къыуагъ

Тыкъэзыуцухъэрэ дунаир,
чыюпсыр къеухъумэгъэнхэм
ыкы ошэ-демышлагъэ зыхэльхэ

Іоғығыбхөктер къэмисгъехъугъэн-хэмкіе Гъэлорышапіләм ипащу Сергей Колесниковым къызәриуагъэмкіе, республикәм ипсыхъохем язытет шапхъэхем адиштәнүм фытегъепсыхъягъе іофтхъабзәхем ягъәцкіен пае 2007-рә ильәсым къышегъажа-гъэу сомә миллион 200-м ехъу субвенциеу къаләкіләхъагь. Ащ ишуагъекіе, псырыклиопіе ки-лометрә 64,5-рә агъэкъебзагь. Бләкіләгъе ильәсым псыхъохем Фарзэрә Лабэрә ядамбәхәр агъәцкіләжъыгъе, мы ильәс-

ми а юфшыңыр лъягъэкітешт. — Бләкіңіз ільесым Шеджэн районымкі гумәкіңгоу щытығъер псыхъохам ярықтуаппәхэм яукъебзын ары. Тапекіз аш фәдэ гумәкіңгоу къеуучынынә щытеп, — къытуагъ республикам ишаш.

республиким ишаць.
Комиссием джащ фэдэу машлом зыкъемыг ўештэгъеным щытегушылгъяхъех. УФ-м ошлэдэмшил юфхэмкіэ и Министерстве и Гъэйорышилгээ Адыгейим щылэм ишацшу Хъаныкыл Султлан кызыэрилгъяэм-

кіе, машшом анахъэу зыкъызычиштэрэ уахътэм, ошэ-дэмышшэ тоф зыгорекі къехъуме пеуцужыщ *klyach*еу нэбгыре минуттум ехъуре техники-кэ 481-рэ агъехъазырыгъях. Джаша фэдэу хабзэм икулыкъухэм ыкыл чыпшэ зыгъэлорыш-жыпшэхэм япащэхэм мы лъэн-ныкъомкі пшъерыльеу афагъе-уцухэрэм ягугъу кышышиг. Ахэр пыдзафэхэр амьгъэстынхэр, информационнэ табличикэхэр агъе-уцуунхэр, нэмыххэри арых.

(Икізүх я 2-рә н. ит).

Социальна ІэпыІэгъур нахь къызІэкІэгъэрхъэгъошІунэу

Нэжь-іужхэмрэ сэкъатныгъэ зиіэхэмрэ зыщаыгъ интернатэу Кощхэблэ районым ит селоу Натырбые дэтыр непэ зычэт унэм ызыныкъор 1912-рэ ильэсыр ары зашыгъагъэр. Сымэджэшыр ильэсыбэрэ аш чэтыгъ. Нэужым, 1994-рэ ильэсым, адэ наикъор пашыхъажыгъагъ.

Унэжьми, кіэу пашыхъажыгъем ильэс 20-м къыклоц гъецкілжынышко зэрарамышылагъэм къыхкылкі, ыгъэкыгъэх, тепльаджэ хъугъажыгъ... Аш фэдагъэмни интернатыр умышІэжкынэу, лъэхъаным диштэу непэ зэтэгэпсихъажа хъугъэ. Нэбгүрэ 45-рэ щалыгъынам ар тельтигъ, чэсир нэбгүрэ 43-рэ мэхъу. Ахэм псэукіе амал тэрэзхэр яэнхэмкі, фэло-фашІэхэр нахь къызІэкІэгъэрхъэгъош афехъунхэмкі ишыкІэгъэ пстэури и.

УФ-м и Президент илэпэчІэгъэнэ фонд къыххэгъэ мылькумкі Адыгейм щальцекІэжыгъэрх социальна учреждених 2015-рэ ильэсым мы интернатыр ахэфагъ. Цыифхэм социальна фэло-фашІэхэр афегъэцкіэгъэнхэмкі Кощхэблэ район Гупчэу учреждениер зыхахъэрэм ипащэу Мэлэхъо. Сэлмэн тызэрэшигъозагъэмкі, 2014-рэ ильэсым аш фэдэ іэпілэгъум хэфэнхэм пае тхыльхэу ишыкІагъэрх агъехъазырхи, алекІагъехъажа хъэх. А ильэс дэдэм, зэнектокъу шы-

сэукіе нахь посынкіе, яфэло-фашІэхэр нахь гъецкіэгъош зэрэхуутхэр ары ашшэе тшыгъагъэр ыкіи хэзигъэ имылэу зекіе дгъэнэфагъэр гъецкілгэх хъугъэ.

УФ-м и Президент илэпэчІэгъэнэ фонд къыххэгъэ ахъщэу къафэкIуагъэмкі шхъангуулчэхэри, пчэхэри зэблахъугъэх, джэхашью жыы хууи, изынэу ежьагъэр къирахыжы-

клюпіхэр ашыгъэх. Джаш фэдэу курэжьеर тэуцомэ ылэтиныш, лъэгаплэм дихыненм фэгъэпсигъэ оборудование (подъемник) сомэ мин 600 ыласэу ашэфи, агъауцугъ.

Ахъщэу къафэкIуагъэмкі ашлэнэу проектын къыдыхэлтыгъэ тоо 1000-рэ ильэсым аухыгъэх. Ау аш үүжими щыкІагъэхэм ядэгъэзыхын къызэтырагъеуцугъэ. Ехъэм

щылэп» ало, ау нэжь-іужхыр е сэкъатныгъэ зиэ цыфыр изакью иунэ исинам нахы, мыш фэдэу гүшүэгъу фэхүн уахтэр зыдигъэкон, лъыплээн илэу щылэнэр нахьышункіе енэгүягъ.

Селоу Натырбыем дэт интернатыр загъецкіэжыгъэм ылж ильэситу нахьыбэ темышээз, 2017-рэ ильэсым, УФ-м и Президент илэпэчІэгъэнэ фонд къыххэгъэ мыльку къызфаттулчиштхэм джыри зэ Гупчэр ахэфагъ. Мызыгъэгум ар зычэт унэм илэцкіэжын пайахъщэр къызфакIуагъэрх.

— Джыри зэ аш фэдэ іэпілэгъу къытатынам пае гъого-гъуущыре тхыльхэр дгъэхъа-

цифхэм социальнэ іэпілэгъу ятгъэнымкі Кощхэблэ район администрацием и Гээторышланпіэ зычэт унэм ильэситуукіе узэкіэзбэжымэ Гупчэри агъеклюгъигъ. Ау ар жыы хъугъеу ыгъэкіыгъ, тошшыкіе амал тэрэз илэу щытгъээ. Ахъщэу къафэкIуагъэмкіе унэм ышхъэ, фабэм, электричествэм якъекIуаплехэр зэблахъугъэх, икъю фабэр айыгынэу дэпкхэр ыкыбкіе къагъэптигъэх, джэхашьюхэри, клашьюхэри, дэпкхэри агъекІэжыгъэх. Социальнэ іэпілэгъу зищыклагъэхэу къычлахъэхэрэм сэкъатныгъэ зиэхэр зэрахэтхэри къыдалтытээ, ахэм язеклон къэзгъэпсийнкіэштхэри агъепсыгъэх. Унэм илэцкіэжын икъю ухыгъэнэм пае ехъэм ямылькоу миллионрэ мин 200-ри хагъахъуи, щагур къашыхъагъ, зэтэргээпсихъагъ. Пстэури 2017-рэ ильэсым ыкілм аухи, тыгъэгъээ мазэм и 19-м мэфэкі зэхахъэхэрэм къызэуахъжыгъ. Непэ ар лъэхъаным диштэу гъэпсигъэх унэм район гупчэр къэзгъэдахъэхэрэм

ямылькукіе электричествэр къэзитыгъ генераторыр ашэфыгъ, курэжьехэри чэхханхэ альэцкінам тэгээпсихъэгъе чэсийпі дахэ щагум щагъэпсыгъ, нэмийкі псеуалъхэри ашыгъэх.

Къыхдэгъэшьимэ тшоигтюр мы интернатыр зыпарэми макъэ етымыгъэлоу ошэдэмийшэу түкIуагъ нахь мышэм, узмыгъэрээн щыкІагъэ тээрэшьиримыхыллахъэр ары. Къебзэнгъэм зэрэлтийлэхэрэр түдэгIи щылэгъу, щагури, унэ клоцIи дахэу зэгъэфагъэх, зыщыпсэуухэрэ унэхэр нэфынх, зэныхыгъэх, зыгъэпсэфыплехэр алерэ къатми, ятлонэрэми ашагъэпсигъэхэу, шхъадж ыгъу къызэрэриоу иуахтэ ахэм ашгъакло. «Уиунэ фэдэ хүн

иофшэн гори рашылпештхэгъэп, ыгъэкі хъугъэ. Аш илэцкіэжын непэ иофыгъо шхъалеу къыхигъэшьигъ.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.
Сурэтхэр іашынэ Асплан тырихыгъэх.

кім тетэу, ахъщэр зыфагъэ-клоцхэр къызыхаххэм, мы Гупчэри ахэфагъ. Пстэумки сомэ миллиони 9-рэ мин 700-рэ аш къыфатуупшыгъагъэр.

— Ахъщэр къытатынам пае интернатыр етшылпештхэм япроект зытэгъэхъазырим, сэкъатныгъэ зиіэхэм яреабилитацие фытэгъэпсихъэгъе программа «Доступная среда» зыфиорэм къытыдэлтыгъэхэм ашыщыбэм яшын хэдгэхъэгъагъ, — ыуагъ Гупчэм ипаш. — Нэжь-іужхэу ыкіи сэкъатныгъэ зиіэхэм чэсхэм яп-

пи, икіерыкіеу ашыгъыгъ, дэпкхэри, клашьюхэри агъекІэжыгъэх. Программэу «Доступная среда» зыфиорэм къызэрэдыхэлтыгъэ, зыгъэпсихъэхэри, зытхакылпехэр, нэмийкіхуяя фэло-фашІэхэр зыщагъэцакІэхэу хэххэри зэтырагъэпсихъэгъ. Зыльакъо тетхэу чэсхэм, сэкъатныгъэ зиіэхэм курэжьехэм арьсхэмийзеклон нахь посынкіе къафэхъуным фэш, убытгэхэр коридорхэм, унэм зыщыпсэуухэрэми ядэпкхэм ахагъэуцахъэр, курэжьехэм апае дэ-

зырхи, дгъэхъыгъэх, — ыуагъ Мэлэхъо Сэлмэн. — Апэритумкии тыххырыкыгъэп, ау ящэнэрэмкіе къызэрэтиштхэм тахагъэфагъ. Ятлонэрэмкі сомэ миллиони 9-рэ мин 640-рэ къытфатуупшыгъ.

МЭКЬУМЭЩ ХЪЫЗМЭТЫР

Былымхъуныр анахь къинэп

АР-м имэкүүмэш льэныкъо хэхьоныгъэу ышыихэрэмкээ Урысыем пэрытныгъэр щызыыгъхэм защищыр ильэсэйбэ хуугъэ. Аш ильэныкъо пэпчь штэмэ, чыгулэжжынам анахыбэу хэхьоныгъэхэр ишүүшлагъэх, аужырэ ильэсхэм садлэжжынми мымаклэу зиушъомбгүүгь, хэтэрыклэу республикэм кыщагъэклырэми хэвшыклэу хэхьуагь...

Былымхъуныр зы лъэхъан горэм ауж кынэштыгъ, ау итъес заулэ хъугъэу мы лъэныкъоми зызэриушъомбъурэм игуѓу нахыбэу тэшьы, хъызметшаплэу Адыгейим итъим ипчагъэ хэпшыкъэу хэхъуагъ. Былымышхъяэр республикэм щаыгъыр МИН 47-м нэсигъ, ащ щыщэу МИН 24-м ехъурар чамых.

24-м өхүрөр чэмых.
Мы лъэныкъом пыльхэ хъыз-
мэтшэлэп ныбжыкылэхам аашыц
пломи хъушт джырэблагээ тэ-
тыздэшынагзэри. Ильэсилл
хъугье нылэп ар загьээссыгээр.
Унэе фермерскэ хъызмэтшал-
пэхэм къэралыгто ӏэпылэгтуу
ятыгъэным фэгъэхыгээ феде-
ральнэ программэу 2013 —
2020-рэ ильэсхэм ательятағъэм
къыхиубытэу грант къызэра-
тыгъэхэмий аашыц.

2016-рэ ильэсүм со-
мэ миллионы 4 кын-
ратыгъ. А ахъщэмкIэ
чэмхэм ѩэр кызыз-
ракIицишт оборудование
ваниер гъунэгъу
Краснодар краим
къырици ыгъэуцугъ,
хъызметшIапIэм элек-
тричествэ къезитышт
генераторыр къышэ-
фыгъ, нэмыхI
Ioфыгъо горэхэри
дигъэзыжыгъэх.

рэми ицыхэе тельгыгэп, ау ежь
игу клодыгэп. Янэ-ятэхэу мы-
чыжьеу щысхэри къыдеяхээз,
зэрэнагаа овоо аклуачлекиэ къа-
къырыр быльхмэр щыгыгын-
хэм фагъэхъазырыг, мэкъур
зычлэльшид ашыг, чэмхэр
къашэфыхи чагъэуцуагъэх.

— Апэрэ уахтэхэм юфхэр мыйдэеу лыкыуатштыгъэх, — ыуагь Касимэ. — Кризисым къералыгъор зызэльтеклур ары, пстэумэ афэдэу, тэри кыныгъохэр тиlэхэ зыххувгъэр. Ильяс зытлум тэ ткlyачлэкэ тапшүле-клошьуным тышыгугыгыгь, ау кыяддеххуугъэ щылэп. Оборудование уимишэу щэр къеуугъоинир лашэхыгъэп, электричествэр къакъырим зэрэмышлэгъэм кыныгъохэр кытфихы-штыгъэх, шклэхэр зычлэтыштхэри шъхъафэу пшын фэягь,

Былымхъуныр зы лъэхъан горэм ауж къинэштыгъ, ау ильес заулэ хъугъеу мы лъэ-ныкъоми зызэри-ушъомбгъурэм игугъу нахыбыеу тэшьи, хъызметшапшэу Ады-геим итым ипчъагъэ хэпшикшэу хэхъуагъ. Былымышхъэу рес-публика щайгъыр мин 47-м нэсыгъ, ащ щышэу мин 24-м ехъурэр чэмых.

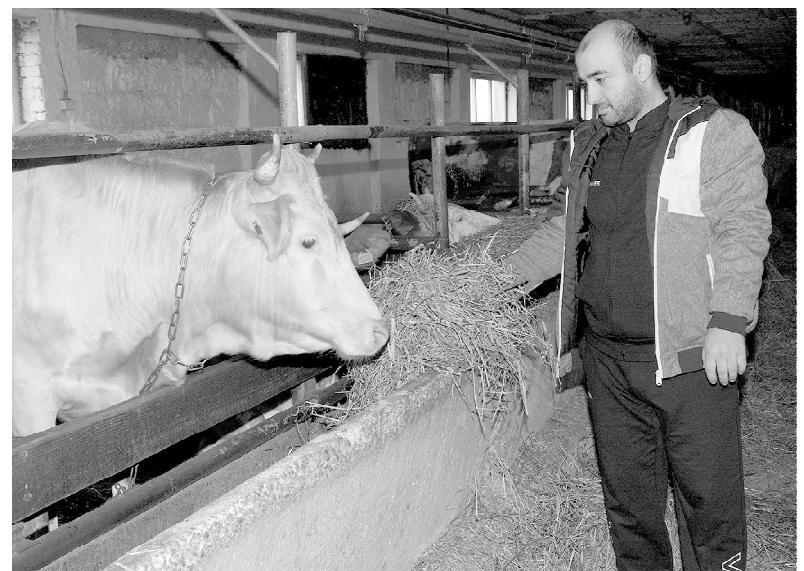
дар краим къыричи ыгъэуцүгъ хызымэтшаплэм электричествиз къезытышт генераторыр къышфыгъ, нэмымкілоғыптоғо рәхэри дигъэзыжыгъяш.

— А зэптстэумэ тиофшлэн лъешэу къагъэпсынклагь, — ытуягь аш. — Къэралыгъом аш фэдиз къызытфетлупщым тэтиахъщ къыззetenаагь ыкы мэ къур зэрысчулукэшт техникэр къэсщэфыгь, зыщысчыгыщтыра нахь инэу счыгье, шкэ цыклы хэр зычнэтыштхери згъэпсыгъээ.

Непэ илофхэр зэрэлтыкчутэхэрэм зэрэрыразэр Касимэ къынхэгъэшти. Былымхъуныр мэкчун мэш отраслэм ильэнкъохэм анахь къинэу, федэ къыхын ным охтабэ ишыклиагъэу зылон харем алчиргчаштарад. Ау ми

м пэрытныгъэр
пштэмэ,
е ильэсхэм
эм кыщагъэкырэми

изытет охътэ кіәкілм кыыклоц
есен ельзаки. Ары ежьми кызыл-
кыхихыгъэр. Чэмхэр Ставро-
польскэ краим кырищыгъэх.
Зэращыгугыгъэри къагъэшьыл-
къэжьыгъ, чыыпіэм псынкіеу
есағъэх. Ахэм къакіехъухыагъеу
шкі үзыкly 60-м ехъу мы уаҳ-
тэм ил. Чэмхэм щэу къатырэр
шэм хәшшыкыгъе гъомылапхъе-

лофыр ахъщэ къэкlopIе закьют уемыппльэу, лъэшэу шу умылтэгъумэ зыпкъ ибгъэтэн умылтэкъыштэу ары зэриорэр. Ахъщэр къызфаттупщым үүж арзыпэуигъэхъягъэм зыщигъэгъознэу комиссие къэклюгъагь. Бизнес-планым къышигъельтэйга гъэм зэрэдэмыхыгъэр нафэ къызэхъум, зыпарекли нэужым къягъэгумэкъижыгъэп. Грантыр къызыуатыкэ, ар зыдэбгъэклугъэр зыуплъэкluхэрэмкIе къин ухэтыштэу зэралорэр зэрэмыншыпкъэр ащ къызэриушыхъатыр, кийгъэтыхыгъ

Тырэг кийбэхь в. Фермерхэм непэ осэшхозыфашырэ чэм лъэпкъеу «символическая» зыфалорэм фэдэу шхьэ 60 ыыгъ. Ар Ѣерилиыри дэгэйоу къэзытырэ лъэпкъеу ѿыт. Ащ имызакью, шьюлъырэу зыдапшэрэм ичныопа

хэр кызыщашырэ предприятиеу
Джэджэ районым итым реты.
Хызымэтшаплэр зытет чыгур
пстэумкى гектар 20 мэхъу. Аш
нэмүккэ гектар 25-рэ быйлымхэм
ашыхыщтыр кышигъэкىнынэу ил.
Ау ар маклэу ары Касимэ
кызызэриуагъэр. Былым хууплэр
зэрэшчимылэр, ашыхыщтыр кызыз
шигъэкىлырэри зэрэмаклэр ары
кынингъуо непэ ялэу кыыхигъэ
шынъяэр.

— Нэмүкіеу зыгорэ пэрынхуу кытфэхъоу щытэп, — ыуагь ащ. — Район администрацииам алалэу щылэмкіэ ишүаагъе кытигъэкыным пыль. Мары генераторыр къэтщэфыръ нахь мышәми, электричествэр кытфыращэлэнэу тыкъагъегу-гъагь. Ар бækэ нахь федэхъущт. Чыгу лые щылагъэмә аши тызэрэшимынъэкіештыгъэм

Суратхар Іашына Аспан түрихүңдөх

Джэджэ районым ит станицэй Келермесскэм дэжькээ щыт фермерскэ хъызметшлап!эр зыгээпсыгэй Касим Исаевыр Дагыстан Республика щыщ, ау яунагьокэ 1990-рэ ильэсхэм къащыублагьэу Адыгейим щэпсэух. 2013-рэ ильэссыр ары хъызметшлап!эр зыгээпсынэу үүж зихьагьэр. Зэгорэм бывымхэр зыщаалгыщтыгэе чып!эм абынэжыгьэу къинэгьэ къакырыр къышфыжки, ашт игъэцэклэжынкээ ригъэжьагь. Ар ыгъэклээрэхьгүм къыхэк!еу зэтэригъэуцожышишьуным зыпа-

сицыхъэ тель, ау мыщ чыгур лъэшэу щагъэльяп!э, зы гектар къэмыйнэу алэжбы, къытатчи ялан

Джыры зы къакыр ыгъеү-
цунэү Касимә ригъэжьагъ, чэм-
хэм ахигъэхъон гухэл ил. Хъыз-
мэтшапләм нахъ зиушъомбгу
къес щыләжъэн цыифхэри на-
хъыбай ишыклагъэх мэхъу.
Ежхәм язакъо aklyачләкіә
фыримыкъүжъхэу нэбгыриплї
lofшапләм къыштагъ. Ioшшәплә
чыпләхээр цыифхэм аритынхэ
амал илә зэрэхъүгъеми рэгушхо.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Лыхъужьныгъэмрэ гъашIэмрэ

ГУМ ИМЫКЫЖЫРЭ ОФИЦЕР

ЗэрэныбжыкIэу, кытфэнэгушоу Евгений сынэгу кIэт. «Журналистынрэ офицерымрэ зэрэшIэнхэ фае», — кытиогъагь нэуасэ тызэфэзышыгъэ Чэтыжь Аслын. Уахътэр псынкIэу макло, хуугъэ-шIагъэм тыфызэпльэкIыжымэ, тиапэрэ зэдэгушыIэгъу ыуж ильэс 20-м нахыбэ тешIагъэм, лейтенантэу Евгений Осокиним ымаакъэ сцыгъупшэрэп.

Тызэгъунэгъоу Мыекъуапэ тызэрэшыгъсэурэм имэхьани кыдэтлъйтээ, тизэфыщытыкIэхэр пытэштыгъэх. ТызэлукIэмэ сэлам зэтмыхъу, тызэкIемыупчIэу зыки кыхэкIыщтыгъэп. КыкIэлъыкIощт мафхэм ашыц нахыбэрэ тызэдэгушыIэнэу кызэрэштыхъурэм гупшисэ хэхгъэхэр тигъэштыгъэх. Арэу щитыгъэм, тэ зэрэтымьиоу щитыгъэм хэххуухъэрэм уасэ етыгъишон.

...Евгений ятэу Анатолий Осокиним офицерэу дээм кулыкIур щихызэ, шольыр зэфэшхувафхэм унагьор ашыгсэун фаеу хуущтыгъэ. Евгений икIэлэцыкIуом Мыекъуапэ игурит еджапIэу N 7-м щеджагь. Ильэс 14-м итэу Осокинхэр Баку дэсыгъэх. Мафэ горэм калэм янэ игүсэу хиушиом зыщацэпсэфызэ, катамараным исыгъэ хуульфыгъэр хым хэфагь. Цыфхэр каджэхэр фежьагъэх, ау псым хэхханышу, хуульфыгъэм ыпшэгъу фэххунэу зы нэбгыри кахацкыщтыгъэп.

Медалэу «За отвагу» зыфиорэр кызыфагъэшшоштээ Е. Осокинир дунаим зехыжым, батальоным хэт офицерхэм, дзэкIолхэм зэIукIэу ашыгъэм мэхьэнэ ин илагъ. Урысые Федерации и УИэшыгъэ КIуачIэхэм яштаб ипащэ фэтхэнхэу зэхахьэм унашьо щашыгъ.

Евгений гулэм хэтэу катамараным есыллагь, псым ыцэхыгъэ хуульфыгъэр кылэтийжьи, нэпкыим кьеkIолхэжынмкIэ иштуагь ригъэкIыгъ.

Мэфэ заулэ тешшагъэр гэзетям кыхаутыгъ кэлэеджаком лыгъэз эрихыгъэм ёнсэ тепхинэу зэрэштыгъ, хуульфыгъэр псым кыхэзыхыжыгъэм ыцэ зэрэгшашэ, илагъылхэм «тхашууегъэпсэу» къараложы ашоонгъуагь. Евгений ыцэ ариоштыр хэгъэкIи, гэзетям кыщыхаутыгъэм тегүшүэнэу фэягъэп.

Зэльашэрэл литературнэ лыхъужьезу Василий Теркиним, нэмыкIи едзгэхуэ театрэхэм кахацгэлъагъохэрэп Е. Осокиним изекIуакэ гукIе уафеща.

СЭНЭХЬАТАЭУ КЫХИХЫЩТЫР

Ятэ игъогу рыклон имура-

дэу Е. Осокинир Москва дэт Ашпээрэ дээ команднэ училышыр Щитху тхылъкIэ кыхуухыгъ. ЕджапIэм ишшхээтхэм ялъэу, Мыекъуапэ кулыкIур щихынэу кыгъээжыгъ. А лъэхъаным Темир Кавказым щирхъатыгъэп.

Лейтенантэу Е. Осокиним шэнгъээ зэригъэгъотыгъэр кулыкIум дэгъоу щигъэфедэштыгъ, общественнэ пшъэрьтхэм ятэцэкIэн чанэу пытыгъ. Ныбджэгъухэр илагъэх, шынкIэнгъээр ыгъэлэпIэштэгъ. Псым щесыщти, спорт зэнэкьюхэм теклонгъэр кыашидихыщти игүетынгъэкIэ зыкIуигъаштэштэгъ. Дээ кулыкIум кыфхэхуяа командирхэм алтытэштэгъ.

Взводым ипащэу Е. Осокинир ротэм ипащэу агъэнфэнэу къэбар зызэхехым гушуагъэп. А уахътэм игүсэ дзэкIолхэр Чечэнным агъакIощтыгъэх. Евгений чыпIэ заоу Чечэнным щикIорэм хэлжэньир кыхихыгъ — фэягъ взводэу пэ-

кодыгъэ. Е. Осокиним пэшэнгъээм зыфигъази, зэолхэм нахь пхашшэу тидзэкIолхэр апэуцужыгъэх. Пыххэм яшхээр, нэмыкI техникэр шьофым кыранхэх, ашхэе рахыжъэжыгъ.

Взводым чэнагъэ ёшыгъэп, зэкIэ тидзэкIолхэр псаухэу зэопIэ хыльэм кыкIыжыгъэх. Е. Осокиним нэбгыриту гъэры ёшыгъ, ахэр тиштаб кыншагъэх, тидзэкIолхэм ящиkIэгъэ къэбар шьофхэр кыафайтагъэх.

Лагыымхэр зыдэштильхэ чыпIэхэр кыхэгъэштыгъэнхэм, ахэм зэрэв кыамыхынэу шыгъэнхэм афэш! Е. Осокинир ежь-ежыреу заом имашо хэхьагь. Гыогур «кы-

Лейтенантам ыныбэ кытфэгъэ щэ-гынхэм клочаджэ кашыгъ, зэхэфагь. Тидз-

щэнгъэ зыдэштильхэрэм игүсээнэу. Аш фэш лъэу тхылъ ашигларын тээдээжээ, дзэкIолхэм пшъэрьтхэм ятэцэкIэн иштуагь.

Мыушэтигъэ пыогу пльырстырьм зытхъэм, заом кээзтийхэрэм адьригъаштэштэгъ. ИэкIыб къэралыгъохэм къарыгъэхээ зэолхэри Чечэнным зэрэштыгъэм ар дэгъоу щигъозагь.

1996-рэ ильэсэм мэзаем я 529-рэ батальоным икомандирэу Гыот Джэмалрэ взводым ипащэу Евгений Осокинимрэ гүшүэгъэ зызэфхуухэм, пшъэрьтхэу ялэр дэгъоу кыагурыштыгъ.

Генерал-лейтенантэу Константин Пуликовскэм идээхэм батальоныр ахэтэу ыпекIэ лыхъужьатэштэгъ.

Ротэм икомандир зэрэс БМП-м машор кырадзи, запхыныгъэу взводым дыриагъэр

зееукэбзым, дзэкIолхэм пшъэрьтхэм ятэцэкIэн иштуагь.

«Ура!» мэкэшхор зэхахызэ дзэкIолхэр апэкIэ илтыгъэх. Игүсэхэм альыпIээн, ящиkIэнгъэ кынхуумэн зэрильэкIырэ омакъэхэр къэуцагъэхээ, Евгений псынкIеу зиплыхъагь. ДзэкIолхэр А. Акарачиним зэолхэр кызэрэлтыгъэрэм Евгений гу лытагъ.

Щэ-гынэу аш кытырапхъэнхэштэйм зыпэуидзагь... Подполковнику Гыот Джэмал батальоным икомандирэу щигъэгъ. Ар зэхахьэм щаштэгъэ унашьо зыкIэхэжыгъэм кышиштэгъ Евгений Осокиним лыхъужьыгъэ шынкIэштэгъ.

Лейтенантэу Е. Осокиним шэнгъэу зэригъэгъотыгъэр къулыкIум дэгъоу щигъэфедэштэгъ, общественнэ пшъэрьтхэм ягъэцэкIэн чанэу пылъыгъ. Ныбджэгъухэр илагъэх, шынкIэнгъэшшоштэгъ.

рихъагъэр. «Урысыем и Лыхъужь» зыфиорэр цэ лыпIэр лейтенантэу Е. Осокиним кытфагъэшшошнэу кээлэгъуяа.

Гыот Джэмал гүшүэгъу тызыфхуум, Евгений Осокиним ехынгъуяа кытфилогъэр къэбар кызэрэкIоу щигъэгъ. Заор, машор, хадэгъур Дж. Гыотым ыльэгъуяа, гу пытэ ил. Лыхъэу аш зэрихъагъэм пае орденэу, медалэу кытфагъэшшошгэхэм ишшэнгъэ гыогу кыауяатэ. Нэпсыр хуульфыгъэм фэмышыгъэ зыхъукIэ сида епшоштыр?

— Андырхье Хүусен, Александэр Матросовыр, нэмыкI лыхъужьхэр Евгений Осокиним икIэрикIэу тапашхъэ кыргээшшошнэу, — кытиуагь Дж. Гыотым.

Е. Осокиним ятэу Анатолий тиреспубликэ щызэлшашэ. Дээм полковнику кызызхэжыгъ, Парламентын идепутатэу ильэссыбэрэ щигъэгъ. Цыфым ифитынгъэхэмкIэ Адыгейим и Уполномоченнэу юф ешэ.

ЩЫСЭ ТЫРАХЫ

...Евгений Осокиним ихадэ Мыекъуапэ кыацжы, дзэкIолхэм яхбэ тетэу щагъэтлъыжыгъ. Къэхалъэм щыфагъэуцугъэ мыжьом исурэт тешхъагь. Нэгушшоу непи ар кытэштэгъ. ЧыпIэ заохэм ахэлдагъэхэм ясауцэхэр зэхэтхэу Мыекъуапэ щагъэуцугъэх. Ахэр гум къегуцжыкIых, лыхъужьхэм ящиkIэнгъэ илотакло.

Адыгейим иветеранхэм я Совет итхаматэу Къаджэ Аслын, генерал-лейтенантэу Константин Пуликовскэр, Анатолий Осокинир, фэшхъафхэри зэхахьэм хэлажэхээ, ялтыгъицэхэм зашыдгъэгъозагь. Евгений цыфышоу зэрэштэгъэм даклоу, лыхъужьыгъэу зэрихъагъэр егъашы тышгэупшэштэг. Танкышхом ыпашхъэ аш исурэтэу кытыцльагъорэм уялтызэ, щыkIэнгъэм ихууцэшшагъэхэм гукIэ зафэогъазэ.

Къыбдэгүштэгъицэхын зымылхъицтэйм укыкIэлъырыкIыжыгъэми, шыбэу уфызэпльэхыжы, пшыбэу Евгений, цыганым бэгъашэ умыхъущтэу кыутиогъагъэм, тэ непи укытхэтэу тэлтиятэ...

ЕМТИЛЬ Нурбый.

Сурэтхэм артыхэр: Урысыем и Лыхъужьэу Евгений Осокинир; Лыхъужьым исаугэйтэдэжь.

Лъэпкъ искусствэр — тибаиньгъ

«Налмэсэу» тилъапIэм тыргъэблагъэ

Адыгэ Республикэм икъэшьокъо лъэпкъ ансамблэ цэрыюу «Налмэсым» иконцертхэр мэзаем и 27 — 28-м Мыекъуапэ щыкъоштых. Пчыхъэзэхахъэхэм нэбгырабэ яплыщт.

«Налмэсым» ихудожественнэ пащэу, Адыгейим инароднэ артистэу, Пшызэ изаслуженнэ артистэу Хъоджэе Аслын кызыэртиуагъяу, ансамблэм цыфхэм нахь агу рихыхэрэ къашьохэр къышыщтых. Къулэ Амэрбий нахыпкэ ыгъеуцугъаэх къашьохэри икъерикъеу репертуарын хагъэхъажыгъях. «Налмэсым» сыйдигъуу ылпкээ зэрэлтыкотэштым пыль, кэу агъеуцугъэх къашьохэри концертхэм аштыльэгъущтых.

Лъэпкъ искусствэр зышогъэшIэйонхэр зэхэшакъохэм рагъэблагъэх.

Олимпиадэ джэгунхэр

Я медальхэмкIэ тагъэгушIо

Я XXIII-рэ Олимпиадэ джэгунхэр Кыблэ Кореим икъалэу Пхенчхан щыкъуагъях. Кымэфэ спорт лъэпкъхэмкIэ зэнэкъохухэр зэхащагъях. Урысыем ихэшипыкыгъэ команда хоккеимкIэ дышъэ медалыр къидихыгъ.

мандэ икъелапчъэ шайбэр дидзи, тихэшипыкыгъэ команда апэрэ чыпIэр къидихыгъ.

Фигуристкэу Аленна Загитовам тигъегушуагъ. Ижевскэ щыш пшашауу ильээ 15 нахь зымыныбжыр изакьюу мылым къышышьуагъ, дышъэ медалыр къифаэшьошагъ.

Урысыем испортсменхэм Олимпиадэ джэгунхэр дышъэ медалитуу къашьдахыгъ. Тыжын ёкIи джэрэ медальхэри къашьыгъях.

Урысыем иешIаклохэр Германнием 4:3-у теклуагъях. Пчагъяэр 3:3 зэххум, уахтэр зэраухыгъэм фэшI такъикъ 20 къафыхагъэхъягъ. ТиешIакло ныбжыкIеу К. Капризовым Германием ико-

Сурэтим итыр: дышъэ медалыр къидээхыгъягъ Алина Загитовар.

Атлетикэ онтэгъур

Батырхэм язэIукIэгъухэр

Урысые Федерацием атлетикэ онтэгъумкIэ изэнэкъохуу къалэу Тулэ щыкъуагъ. 2003-рэ ильэсийн ёкIи аш ыуж къэхьугъэ къалэхэр, пшашьехэр зэлукIэгъухэм ахэлэжьагъях.

Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгъумкIэ иеджапIэ зышызыгъэсэрэ Артем Горловым, кг 62-рэ, дышъэ медалыр къидихыгъ. Тюштэгъукэ батырым килограмм 212-рэ къыIэтыгъ (95+117), кэлээджааком тренерэ Роман Казаковыр ипащ, Тэххутэмийкье районым щэпсэу.

Джамбэчые щыщэу ТIэшью Хъазэрэт ящэнэрэ чыпIэр къидихыгъ. Нарт шъаом тюштэгъукэ

кг 180-рэ къыIэтыгъ (80+100). Тренерэу Чэмбэхуу Анзор къалэр эгъасэ.

Урысыем ишъолъыр 58-рэ зэнэкъохуу хэлэжьагъ, спортсмен 380-рэ щылычым ёбэнэгъ.

Чэмбэхуу Анзоррэ Роман Казаковыр тиспортсменхэм япашхэру Тулэ щылаагъях. Адыгейим илПаклохэм ялэпIэсэнгъээ зэрэхагъахэрэ зэнэкъохуу къышыльэгъуагъ.

Бэрзэдж Дианэрэ Едыйдж Гушаорэ
къашьоу «Истъяар» къашы.

Кушъхэфэчъэ спортыр

Зыр дышъэ, ятIонэрэр...

Урысыем кушъхэфэчъэ спортымкIэ изэнэкъохуу Санкт-Петербург щыкъуагъ. Адыгэ Республикэм испорт еджапIэ зышызыгъасэхэрэ Стлашьу Мамыррэ Александр Евтушенкэмрэ зэлукIэгъухэм медальхэр къашьдахыгъях.

Трекым щызэхашгъэ зэнэкъохуу 4 мэхьу. Нарт шъаоу Стлашьу Мамыр илэпIэсэнгъэхэрэ къаэшыгъ, купым хэтэу апэрэ чыпIэр къидихи, дышъэ медалыр къифаэшьошагъ.

Александр Евтушенкэр километрэ 15-м щызэнэкъохуу гэхэм ашыщ. Адыгейим щапIугъэ спортсменым трекым ятIонэрэ чыпIэр къыщыдихи, тыжын медалыр иштхууцIэхэм къаэхьуагъ.

— Мэзаем и 28-м кушъхэ-

фэчъэ спортымкIэ дунаим изэнэкъохуу Голландилем щыкъошт, — къытиуагъ Адыгэ Республикэм кушъхэфэчъэ спортымкIэ иеджапIэ ишащэу Анатолий Лелюк. — Урысыем ихэшипыкыгъэ команда хэтхэу Стлашьу Мамыр, Елизавета Ошурковар, Александр Евтушенкэр зэлукIэгъухэм ахэлэжьэштых.

Адыгейим илПаклохэм гъэхьагъэхэр ашынхэу афэтэо.

Гандбол. Суперлигэр

ТШУАХЬЫГЬ

«АГУ-Адыиф» Мыекъуапэ — «Звезда» Звенигород — 23:36. Мэзаем и 25-м республике спорт Унэшхуу Кобл Якъубэ ўцIэ зыхырэм щызэдешшагъях.

Килограмм 62-м нэс
къээшчэххэрэм якуу медальхэр.
къышыдээхыгъях.

НэкIубгъор зыгъэхъазыгъягъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкIи къыдэзыгъякырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъюу ИофхэмкIэ, ИекIыб къэралхэм ашыпэурэ тильпкэгъухэм адьяялээ зэпхыныгъэхэмкIэ ёкIи къэбар жуугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэхэрэ 5-м
емыхуухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэльэу, шрифттыр 12-м
нахь цыкIунэу щытэп.
Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр
редакцием
зэкIегэхъожыхых.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхытыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ИофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ёкIи зэлты-ИэсикIэ амалхэмкIэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпIэ гъэйорышапI, зэраушыхытыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
4816
Индексхэр
52161
52162
Зак. 374

Хэутын узшы-
кээтхэнэу щыт уахтэр
Сыхьатыр
18.00

ЗышыкIэтхэгъэх
уахтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шъхьаIэр
Дэрэ Т. И.

Редактор шъхьаIэм
игуадзэр
МэшлЭкъо С. А.

Пшъэдэхъыж
зыхырэ секретарыр
Хурмэ
Х. Х.